

▶ ЦЕ ЦІКАВО!

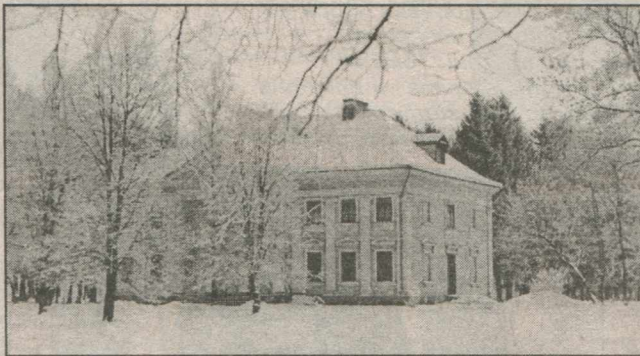
У МЛИНОВІ ЗНАЙШЛИ ОБЕЗГЛАВЛЕНУ АФРОДИТУ?

У XIX столітті парк біля палацу графа Олександра Ходкевича у Млинові прикрашала дивовижна алея кам'яних (у тому числі й мармурових) скульптур видатних просвітителів минувшини та міфічних героїв, поглянути на яку приїздили шанувальники мистецтва та історії з усіх усюд, у тому числі з Франції, Польщі, Італії. За останні 200 років усі ці скульптури з різних причин розгубилися у часі. Втім, слід від унікальної млинівської колекції повністю не канув у Лету. Днями житель Млинова Микола Муляр знайшов погруддя однієї з древніх скульптур – Афродіти. На жаль, погруддя обезглавлене...

- Тисячі разів мимо цього звичайного, як здавалося на перший погляд, каменя проходили люди. Та й сам я не вельми придавав значення цій каменюці на окраїні парку, адже її, образно кажучи, добряче покрило нашарування віків. Втім, якесь внутрішнє відчуття заставило пильніше приглянутися до вгрозлого у землю об'єкта. Коли очистив його, очам своїм не повірив – це ж жіноче погруддя. Щоправда, побите, подовбане і обезглавлене. Ніби після якоїсь знущальної страти.

Приналежність знайденого погруддя до колишньої палацової алеї має документальну прив'язку. Принаймні, відомий польський історик Роман Афтаназі у своїй праці «Історія резиденцій на давніх окраїнах Речі Посполитої», описуючи започатковане 1785-м роком спорудження палацу, насамперед відзначає дивовижну на той час колекцію скульптур. За Афтаназі, біля палацу, спроектованого придворним архітектором Леопольдом Шлегелем (Шрегером), на території так названого амфітеатру у мальовничих місцях стояли кам'яні фігури Флори, Артеміди, Афродіти, Апполона, Адонія, Вольтера, пам'ятник на честь гетьмана Вацлава Ревуцького...

А ось щодо вищезгаданої Миколою Муляром «страти», то на її слід натрапляємо в праці іншого польського дослідника

історії Владислава Томкевича. Він, зокрема, описує кумедну і водночас жакливу пригоду, що трапилася у млинівському парку, головною дійовою особою якої став знаний далеко за межами Волині чашник пан Фальковський. Як зазначає Владислав Томкевич, чашник був дивним «оригіналом», постійно ходив у стародавньому одязі, дотримувався всіх звичаїв столітньої старожитності, постійно судився з кожним, у кому запідозрив недовірка (недовірками на той час називали людей, які чимось порушували канонічні церковні приписи).

Одного разу, приїхавши у гості до родини Ходкевичів, пан Фальковський вирішив прогулятися парком. Угледівши біля однієї з доріжок мармурове погруддя, чашник прийняв його за фігуру якогось святого й, ставши на коліна, почав ревно молитися. Лише піднявшись з колін, побожний богомолець помітив підпис під погруддям, до якого він щойно молився, - «Вольтер».

Варто зауважити, що в ті часи ім'я французького мислителя викликало бурхливі суперечки. Для одних він був мало не божеством, а для інших - жакливим породженням пекла, що намагається зруйнувати усталений світопорядок. Пан Фальковський належав до тих других, а тому проинявся шаленим гнівом. Вихопивши шаблю, яку постійно носив із собою, він відрубав «мовчазному» Вольтеру ніс та вуха, а згодом приніс рушницю та молота: «розстріляв» Вольтера, а Афродіті, що стояла поруч, збив із пліч голову та почав довбати туловище. Як не дивно, графиня Ходкевич, котра ініціювала спорудження скульптурної алеї, доволі спокійно сприйняла цей вибрик, чи, вірніше, випадок Фальковського і простила його.

Ось така історія. Наразі зі знахідкою краєзнавця Миколою Муляром вона ожила знову. А знайдене кам'яне погруддя, як сподівається сам Микола Іванович, надалі не буде пустопорочною каменюкою, а, принаймні, стане експонатом, який усім – і старшим, і молодим – нагадуватиме про історичне минуле. Цікаве, славне і водночас повчальне.

Євген МЛИН.